

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon av 27.6.2012
og rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005.

8. mai 2019
kl. 0900 - kl. 1500

Oppgavesettet består av 6 sider, inklusive denne siden (totalt antall oppgaver 4).

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- IAS 16, 18 og 40 (kopier)
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Alle oppgaver skal besvares.

Ta hensyn til skatt ved løsning av den enkelte oppgave med mindre det spesifikt fremgår av oppgaven at du skal se bort fra skatt.

OPPGAVE 1 (Anslått tid: 120 minutter)

Benytt 23 % skatt i denne oppgaven. (Alle oppgitte tall er i hele tusen kroner)

Facts AS kjøpte 01.01.2018 75 % av aksjene i Fiction AS for kr 14.000. Facts AS vurderte at det på oppkjøpstidspunktet i Fiction AS forelå merverdier knyttet til driftsmidler på kr 5.000 (8 år gjenstående levetid) og merverdi i norske aksjer på kr 300. Eventuell goodwill avskrives over 5 år. Fiction AS viser følgende resultat- og balansebeløp for de to siste årene («pluss» angir Debet, og «minus» angir Kredit):

	2017	2018
Driftsinntekter	-27.830	-29.850
Vareforbruk	15.950	17.190
Lønnskostnader	4.780	5.010
Avskrivninger	1.500	1.500
Andre driftskostnader	2.450	2.850
Finansinntekter	-300	-500
Finanskostnader	650	750
Skattekostnad	700	800
Årsresultat	-2.100	-2.250
Herav til utbytte	1.200	1.000
Herav til annen egenkapital	900	1.250
Driftsmidler	12.000	10.500
Varelager	2.000	3.400
Aksjer	500	900
Andre omløpsmidler	1.100	3.150
Aksjekapital	-5.000	-5.000
Opptjent egenkapital	-5.300	-6.550
Utsatt skatt	-460	-345
Avsatt utbytte	-1.200	-1.000
Lån til Facts AS	0	-2.000
Annen gjeld	-3.640	-3.055

- a) Utarbeid merverdianalyse for Facts AS sitt kjøp av Fiction AS per 01.01.2018. Benytt tradisjonell goodwillmetode (dvs. ikke goodwill for minoriteten).

Fortsettelse neste side.

Facts AS sitt regnskap viser følgende tall for 2018:

Driftsinntekter	-45.350
Vareforbruk	30.450
Lønnskostnader	6.720
Avskrivninger	1.250
Andre driftskostnader	2.800
Utbytte fra Fiction AS	-750
Andre finansinntekter	-800
Finanskostnader	1.550
Skattekostnad	930
Årsresultat	<u>-3.200</u>
Herav til utbytte	2.000
Herav til annen egenkapital	1.200
Driftsmidler	8.000
Aksjer i Fiction AS	13.100
Lån til Fiction AS	2.000
Varelager	3.000
Andre omløpsmidler	5.600
Aksjekapital	-1.000
Opptjent egenkapital	-8.750
Årsoverskudd	-1.200
Utsatt skatt	-700
Avsatt utbytte	-2.000
Gjeld	-18.050

I løpet av 2018 har Facts AS solgt varer til Fiction AS for kr 3.000. 40 % av varepartiet lå på lager hos Fiction AS per 31.12.2018. Facts AS har en bokført avanse ved salget på kr 600.

Lån til Fiction AS er renteberegnet med kr 180 i 2018. Rentene er registrert i selskapsregnskapene.

Aksjene som på oppkjøpstidspunktet var vurdert med merverdi kr 300 er solgt i løpet av 2018.

b) Utarbeid konsernregnskap (resultat og balanse) for Facts AS konsern per 31.12.2018.

c) Facts AS har benyttet kostmetoden for innarbeidelse av investeringen i Fiction AS i sitt selskapsregnskap. Hun har videre benyttet opptjeningsprinsippet for innarbeidelse av utbytte fra datterselskap, dvs. inntektsført utbytte i 2018. Vis hvordan regnskapet til Facts AS ville ha blitt påvirket dersom egenkapitalmetoden alternativt hadde vært benyttet i selskapsregnskapet i 2018. Du trenger ikke vise hele oppstillingen, bare hvordan resultat og balanse hadde blitt påvirket.

d) Anta at Facts AS i tillegg har betalt kr 200 i transaksjonsutgifter i forbindelse med oppkjøpet. Disse er i regnskapet ovenfor presentert som andre driftskostnader. Vurder hvorvidt dette er korrekt presentasjon etter norske regler.

OPPGAVE 2 (Anslått tid: 90 minutter)

Et konsultentselskap skal utvikle en internettside og et billettsystem for et nystartet flyselskap. Anta at prosjektet starter 1. november 2018 og skal være ferdig 1. april 2019. Den samlede verdien på kontrakten er MNOK 20. Flyselskapet betaler hver måned MNOK 4 til konsultentselskapet. Flyselskapet har i tillegg brukt 500 000 til ekstern ekspertise til å fremforhandle avtalen samt at det er påløpt indirekte kostnader på 300 000 (for flyselskapet).

Konsultentselskapet har estimert tidsforbruket totalt 10 000 timer, lønnskostnaden (inkl. sosiale kostnader og alle indirekte kostnader) er pr. time 1 700. Antall registrerte timer pr. 31. desember 2018 er 4 000 timer. Timer i 2019 for å slutføre er estimert til 6 000 timer.

- (a) Gjør rede for transaksjons- og opptjeningsprinsippet. Diskuter og vis hva som konsultentselskapet skal inntektsføre i 2018. Henvis til relevante bestemmelser.**
- (b) Beregn prosjektets resultat før og etter skattekostnad samt relevante balansestørrelser, gitt ingen permanente forskjeller.**
- (c) Anta estimerte timer for å slutføre prosjektet i 2019 er 8 500 timer (ikke 6 000 timer). Vurder om dette påvirker din løsning i delspørsmål (a), og vis eventuelle endringer med tall. Henvis til relevante bestemmelser.**
- (d) Gitt den nye antakelsen, beregn også prosjektets resultat før og etter skattekostnad for 2018 samt relevante balansestørrelser pr. 31.12.2018. Du skal også gjøre rede for relevante bestemmelser knyttet til din løsning.**
- (e) Diskutere og vise den regnskapsmessige behandlingen til flyselskapet i 2018 og 2019. Henvis til relevante bestemmelser.**

OPPGAVE 3 (Anslått tid: 60 minutter)

Anta en produksjonsvirksomhet lokalisert på det «bilde» Sørlandet har utarbeidet en kalkyle for sitt superprodukt KNALL. Selskapet er et lite selskap iht. regnskapsloven § 1-6 og vurderer varelageret på grunnlag av variabel kost (bidragsmetoden), og følgende enhetskalkyle er utarbeidet for 2018 (alle tall i kroner) (samme kalkyle ble lagt til grunn i 2017):

Direkte materialer	50 000
Direkte lønn	20 000
Indirekte variable tilvirkningskostn.	<u>15 000</u> (30 % påslag på direkte materialer)
Tilvirkningsmerkost	85 000
Indirekte variable salgs-/adm.kostn.	<u>8 500</u> (10 % påslag på tilvirkningsmerkost)
Minimumskost (salgsmerkost)	<u>93 500</u>

Indirekte faste tilvirkningskostnader er også beregnet til å utgjøre 30 % av direkte materialer (dvs. 15 000 pr. enhet). Dette gir følgende enhetskalkyle etter full kost (selvkostmetoden) (som kan legges til grunn for eventuelle regnskapsmessige vurderinger i 2017 og 2018), gitt at indirekte salgs- og administrasjonskostnader (både faste og variable) utgjøre 40 % av tilvirkningskost:

Direkte materialer	50 000
Direkte lønn	20 000
Indirekte tilvirkningskostn.	<u>30 000</u> (60 % påslag på direkte materialer)
Tilvirkningskost	100 000
Indirekte salgs-/adm.kostn.	<u>40 000</u> (40 % påslag på tilvirkningskost)
Selvkost	<u>140 000</u>

Pr. 31.12.2018 er ferdigvarelageret av KNALL på 100 enheter. Dette tilsvarer en økning på 80 enheter sammenliknet med pr. 31.12.2017. En i styret understreker at varelageret av KNALL har økt vesentlig sammenliknet med det som oppfattes som et normalt nivå på lageret av KNALL. Daglig leder begrunner økningen med fallende etterspørsel som følge av økt konkurranse.

- Beregn verdien på ferdigvarelageret pr. 31.12.2018 nå selskapet bruker reglene for små foretak. Henvis til relevante bestemmelser.**
- Produksjonsvirksomheten ønsker å gå over til full tilvirkningskost. Vurder om en slik endring er tillatt. Henvis til relevante bestemmelser. Vi hvordan endringen tallmessig påvirker regnskapspresentasjonen for 2018. Dersom det er flere løsninger, skal alle vises.**
- Anta at produksjonen av KNALL i 2018 er 20 % større enn normalproduksjonen. Forklar i relasjon til opplysningene i oppgaven hvorfor dette nye momentet eventuelt vil påvirke beholdningsverdien pr. 31.12.2018. Du skal ikke gjøre beregninger.**

OPPGAVE 4 (Anslått tid: 90 minutter)

Et selskap anskaffet en maskin med elektronikk og skjæreutstyr. Dette selskapet er et mellomstort foretak iht. den norske regnskapsloven. Anskaffelsen finner sted 1. januar 2016 og følgende opplysninger er tilgjengelig (tre komponenter):

	Anskaffelseskost	Antatt levetid
Maskin (eksl. elektronikk og skjæreutstyr)	800 000	20 år
Elektronikk	600 000	10 år
Skjæreutstyr	600 000	6 år
Sum	2 000 000	

Pr. 31.12 2018 blir 2/3 av skjæreutstyret skiftet ut. Utskiftningen øker ikke driftsmidlets stand og medfører ikke en forventning om økte fremtidige kontantstrømmer, dog er nødvendig som følge av større slitasje enn forventet. Denne utskiftningen beløper seg til 400 000.

- (a) **Drøft den regnskapsmessige behandling av vedlikehold vs. påkostning. Forklar hva som menes med dekomponering, og hva som er hensikten med dette. Henvis til relevante bestemmelser.**
- (b) **Beregn årlige avskrivninger og balanseført verdi pr. 31.12.2017.**
- (c) **Vis med tall den regnskapsmessige behandlingen i 2018 for alle tre komponentene. Hva blir balanseført verdi pr. 31.12.2018? Kommenter ditt valg.**
- (d) **Anta at saldoavskrivningssats er 20 %. Hva blir balanseført utsatt skatt (ev. utsatt skattefordel) per 31.12.2018 (maskin med elektronikk og skjæreutstyr).**

Anta at selskapet i stedet rapporterer etter IFRS.

- (e) **Forklar hovedtrekkene i IAS 16 og IAS 40 (maks en side). Hvilken standard skal vår bedrift legge til grunn? Begrunn ditt valg.**
- (f) **Maskin, inkl. elektronikk og skjæreutstyr har en markedsverdi på MNOK 2,4 pr. 31.12.2018. Hva blir din løsning hvis selskapet velger verdireguleringsmodellen (anta at det ikke har funnet sted verdireguleringer tidligere).**